

RESULTATEN ONDERZOEK

TWEEMAAL INSEMINEREN IN DEZELFDE BRONSTPERIODE IS EEN ECONOMISCHE BESLISSING

ir. A. Slijkhuis
Onderzoeker
Reproductie
Proefstation voor de
Varkenshouderij
te Rosmalen

Inseminatiestrategie

Voor een hoog drachtigheidspercentage en grote worpen is insemineren of dekken op het juiste tijdstip erg belangrijk.

Op de meeste bedrijven wordt ervan uitgegaan, dat zeugen gemiddeld ongeveer 24 uur de sta-reflex voor de man vertonen.

De berige zeugen worden in de middag van dezelfde dag, of de volgende ochtend geïnsemineerd.

Een aantal zeugen is echter langer berig, waardoor men te vroeg insemineert. Een te vroege inseminatie heeft een lager drachtigheidspercentage en een lagere worpgrootte tot gevolg.

Overinsemineren

Op veel bedrijven worden de zeugen met een lange bronst overgeïnsemineerd. De achterliggende gedachte hierbij is, dat op deze wijze het juiste moment van insemineren beter wordt benaderd. De verwachting is dan, dat het drachtigheidspercentage en de worpgrootte worden verhoogd.

Een extra inseminatie brengt echter extra kosten met zich mee. De vraag is of de mogelijke winst in drachtigheidspercentage en worpgrootte opweegt tegen de kosten van een extra inseminatie.

In verscheidene publikaties wordt vermeld, dat twee keer dekken/insemineren betere resultaten geeft dan één keer. Meestal waren echter de beide groepen (één en twee keer) onderling niet vergelijkbaar, omdat de twee keer gedekte dieren een langere bronst vertoonden.

Eén of tweemaal insemineren

Op het Varkensproefbedrijf te Sterksel is, in samenwerking met K.I.-Limburg en Brabant een proef uitgevoerd om na te gaan hoe groot het verschil in vruchtbaarheidsresultaten is tussen dieren met een korte bronst, éénmaal geïnsemineerde dieren met een lange bronst en tweemaal geïnsemineerde dieren met een lange bronst.

's Ochtends en 's avonds is op bronst gecontroleerd. De zeugen die bij de ochtendcontrole de sta-reflex voor de verzorger vertoonden zijn 's middags omstreeks 13.00 uur geïnsemineerd. Zeugen, die ook de volgende dag nog de sta-reflex voor de inseminator vertoonden, zijn om en om wel of niet overgeïnsemineerd. Aldus zijn er 3 proefgroepen ontstaan, nl.:

- dieren met een korte bronst (kort);
- dieren met een lange bronst, die zijn overgeïnsemineerd (lang/wel);
- dieren met een lange bronst, die niet zijn overgeïnsemineerd (lang/niet).

Resultaten

De vruchtbaarheidsresultaten na eerste inseminatie van de drie proefgroepen staan vermeld in tabel 1.

De drachtigheidspercentages na eerste inseminatie zijn voor de proefgroepen kort,

Tabel 1: Vruchtbaarheidsresultaten na eerste inseminatie

	kort	lang/wel	lang/niet
- aantal 1 e inseminaties	616	316	265
- drachtigheidspercentage	82,0	93,9	87,9
- afbigpercentage	79,2	89,0	84,5
- totaal geboren/worp	11,7	12,1	11,9
- levend geboren/worp	10,8	11,0	11,1

Het insemineren van zeugen

lang/wel en lang/niet significant verschillend van el kaar.

De drachtigheidspercentages zijn hoog, omdat alleen de dieren, die spontaan berig werden in de proef zijn betrokken.

Het afbigpercentage na eerste inseminatie is in de groep kort duidelijk lager dan in de groepen lang/wel en lang/niet. De groep lang/wel heeft een hoger afbigpercentage dan de groep lang/niet. Dit verschil is echter niet statistisch niet aantoonbaar.

De worpgrootten van de drie proefgroepen zijn niet duidelijk verschillend van elkaar.

Saldo dieren met lange bronst

Onder de hier geldende bedrijfsomstandigheden weegt het saldoverhogend effect van een hoger drachtigheidspercentage door extra inseminatie niet op tegen de hogere k.i.-kosten.

Uitgaande van een prijs per dosis van f 17,- bij inseminatoren-k.i. en f 11,- bij DHZ-k.i. (exclusief voorrijd- en bezorgkosten), leidt tweemaal insemineren bij dieren met een lange bronst tot een vermindering van het saldo met f 21,99 en f 8,57 voor respectievelijk inseminatoren- en DHZ-k.i. In de proef was het aandeel van zeugen met een lange bronst 50%, waardoor het effect van tweemaal insemineren op bedrijfsniveau per 100 zeugen neerkomt op f 1.099,50 bij inseminatoren k.i. en f 428,50 bij DHZ-k.i.

Voor bedrijven die niet het risico van

fluctuerende afdelingsbezettingen door terugkomers willen lopen, is het ondanks de extra kosten, mogelijk toch aantrekkelijk om de dieren met een lange bronst tweemaal te insemineren.

Saldo dieren met korte bronst

Bij de dieren met een korte bronst is een langer interval spenen - eerste inseminatie en een lager drachtigheidspercentage geconstateerd. Dit resulteert in een saldoverlaging van f 18,00 ten opzichte van dieren met een lange bronst, die niet overgeïnsemineerd werden. Een verklaring voor het lagere drachtigheidspercentage is dat een aantal van de dieren met een korte bronst te laat geïnsemineerd wordt.

Door op een vroeger tijdstip te insemineren wordt naar verwachting het drachtigheidspercentage van de groep dieren, met een korte bronst verhoogd. Echter, de dieren met een lange bronst worden dan te vroeg geïnsemineerd, zodat er meer overinseminaties nodig zijn.

Het één en ander hangt natuurlijk sterk samen met het tijdstip en aantal keren bronstcontrole per dag, het tijdstip van de doses sperma bestellen en het bezoek van de inseminator of bezorger.

Het is dus voor een varkenshouder belangrijk te kijken naar de verhouding van dieren met een lange bronst en dieren met een korte bronst.